

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi İstatistikleri

Haziran 2022

Cari İşlemler Dengesi

TCMB tarafından açıklanan ödemeler dengesi istatistiklerine göre 2021 yılının Haziran ayında 1.189 milyon dolar açık veren cari denge, 2022 yılının aynı ayında 3.458 milyon dolar açık verdi. Böylece 2022 yılı Mayıs ayında 30.398 milyon dolar olan 12 aylık cari işlemler açığı, Haziran ayında 32.667 milyon dolara yükseldi.

Cari açığın yükselmesinde; ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığının, Haziran ayında önceki yılın aynı ayına göre 4.794 milyon dolar artarak 6.426 milyon dolara yükselmesi etkili oldu.

Hizmetler dengesi kaynaklı girişler, 2021 yılı Haziran ayına göre 2.508 milyon dolar artarak 4.024 milyon dolara yükseldi.

Birincil gelir dengesinden kaynaklanan net çıkışlar, önceki yılın aynı ayına göre 105 milyon dolar azalarak 946 milyon dolar olarak gerçekleşti.

2021 yılı Haziran ayında 22 milyon dolar net çıkış kaydedilen ikincil gelir dengesi kaleminde, 2022 yılının aynı ayında 110 milyon dolar net çıkış yaşandı.

Cari İşlemler Dengesi, m\$ - Haziran

Aylık	2021	2022	Yıllık Değ.
İhracat	19.589	23.301	18,9%
İthalat	-21.221	-29.727	40,1%
Ticaret Dengesi	-1.632	-6.426	293,8%
Hiz. Gelir	4.115	7.646	85,8%
Hiz. Gider	-2.599	-3.622	39,4%
Hiz. Dengesi	1.516	4.024	165,4%
Birincil Den.	-1.051	-946	-10,0%
İkincil Den.	-22	-110	400,0%
Cari Denge	-1.189	-3.458	190,8%
12 Aylık	2021	2022	Yıl. Değ.
İhracat	197.553	246.613	24,8%
İthalat	-230.575	-303.443	31,6%
Ticaret Dengesi	-33.022	-56.830	72,1%
Hiz. Gelir	39.931	71.004	77,8%
Hiz. Gider	-26.206	-35.879	36,9%
Hiz. Dengesi	13.725	35.125	155,9%
Birincil Den.	-10.852	-10.764	-0,8%
İkincil Den.	1.256	-198	A.D.
Cari Denge	-28.893	-32.667	13,1%

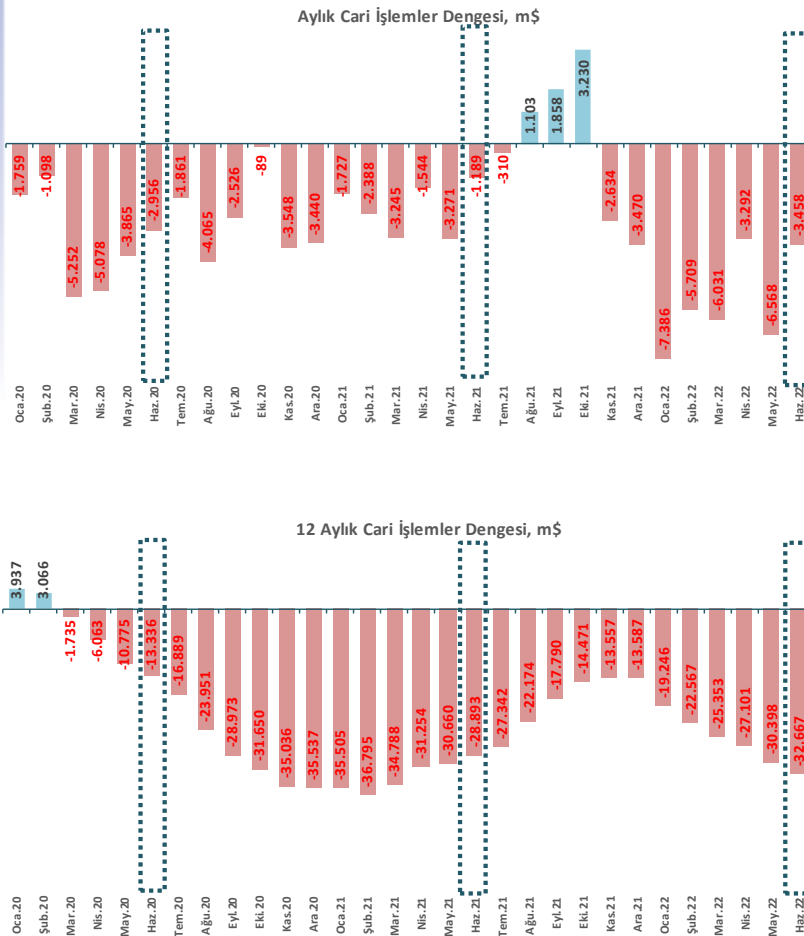
Cari İşlemler Dengesi, m\$ - Aylık

	2020	2021	2022	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-1.759	-1.727	-7.386	112,9%	327,7%
Şubat	-1.098	-2.388	-5.709	-22,7%	139,1%
Mart	-5.252	-3.245	-6.031	5,6%	85,9%
Nisan	-5.078	-1.544	-3.292	-45,4%	113,2%
Mayıs	-3.865	-3.271	-6.568	99,5%	100,8%
Haziran	-2.956	-1.189	-3.458	-47,4%	190,8%
Temmuz	-1.861	-310			
Ağustos	-4.065	1.103			
Eylül	-2.526	1.858			
Ekim	-89	3.230			
Kasım	-3.548	2.634			
Aralık	-3.440	-3.470			
Ocak - Haziran	-20.008	-13.364	-32.444		142,8%

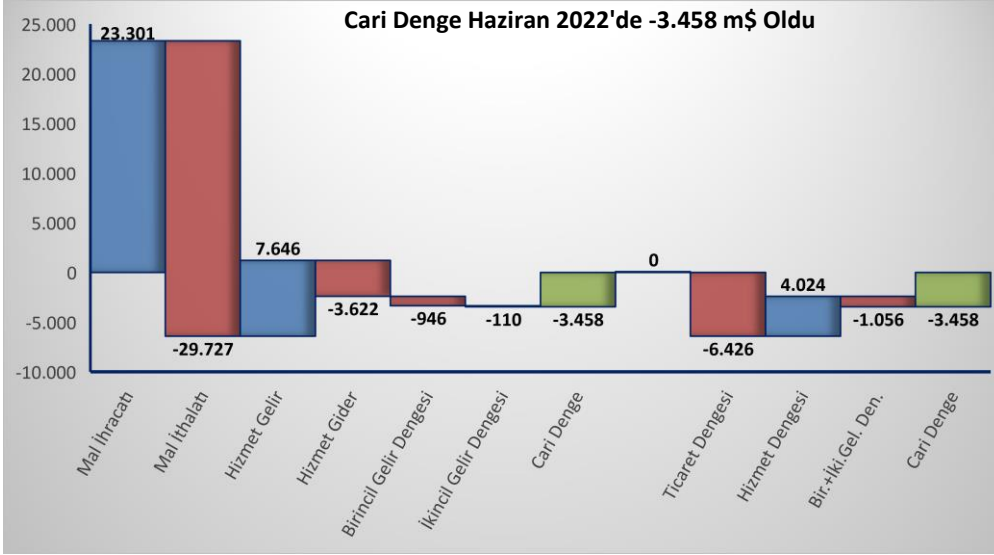
Cari İşlemler Dengesi, m\$ - 12 Aylık

	2020	2021	2022	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	3.937	-35.505	-19.246	41,7%	-45,8%
Şubat	3.066	-36.795	-22.567	17,3%	-38,7%
Mart	-1.735	-34.788	-25.353	12,3%	-27,1%
Nisan	-6.063	-31.254	-27.101	6,9%	-13,3%
Mayıs	-10.775	-30.660	-30.398	12,2%	-0,9%
Haziran	-13.336	-28.893	-32.667	7,5%	13,1%
Temmuz	-16.889	-27.342			
Ağustos	-23.951	-22.174			
Eylül	-28.973	-17.790			
Ekim	-31.650	-14.471			
Kasım	-35.036	-13.557			
Aralık	-35.537	-13.587			

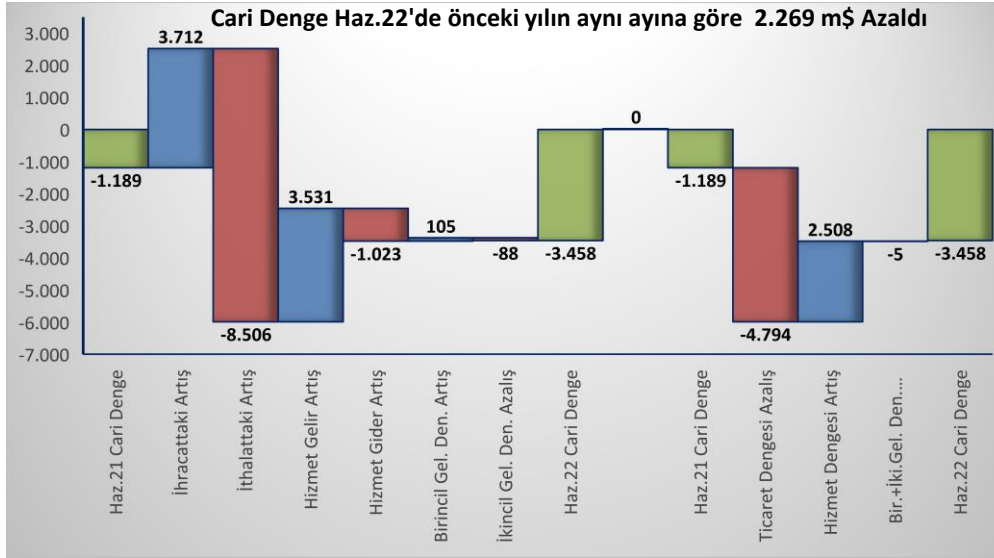
Kaynak: TCMB

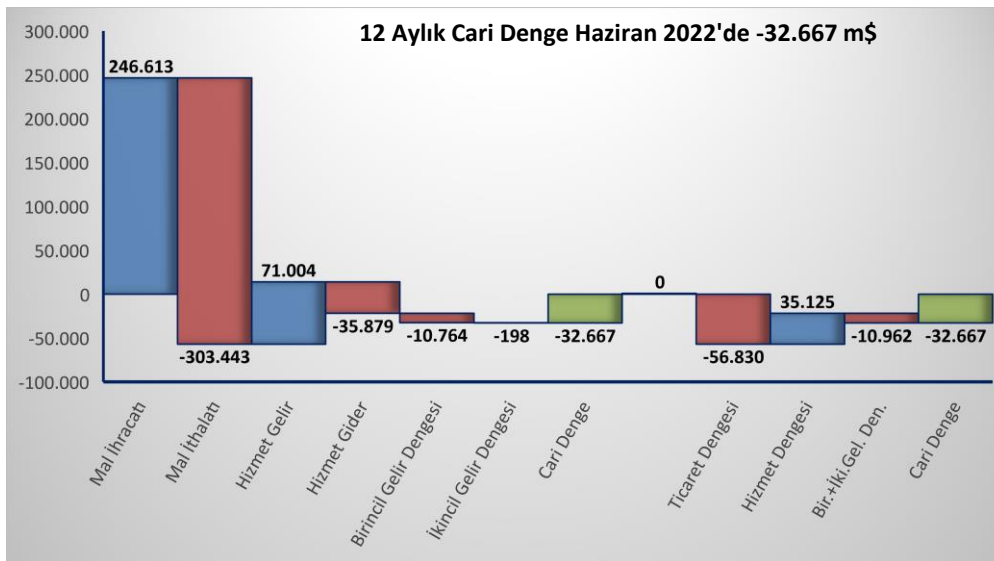
Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

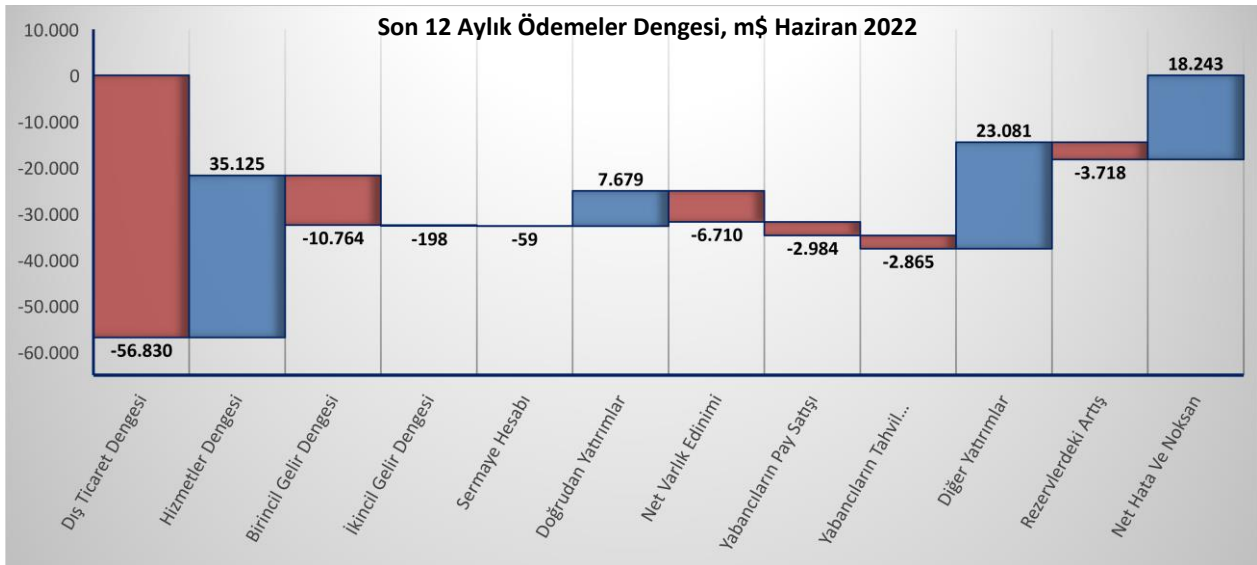
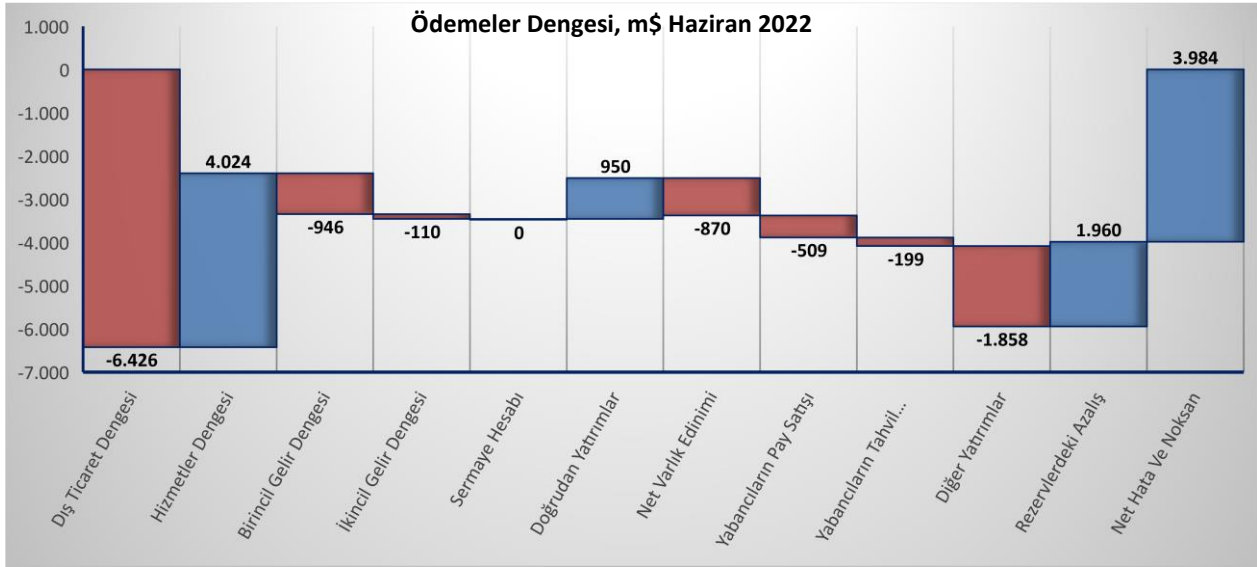
2022 yılı Haziran ayında 23,3 milyar dolar ihracat yapılırken, 29,7 milyar dolar ithalat yapıldı ve ticaret dengesi 6,4 milyar dolar açık verdi. 7,6 milyar dolar hizmet geliri elde edilirken, 3,6 milyar dolar hizmet gideri kaydedildi ve hizmet dengesi 4,0 milyar dolar fazla verdi. Birincil ve ikinci gelir dengesinin 1,1 milyar dolar açık vermesiyle 2022 yılı Haziran ayında cari denge, 3,5 milyar dolar açık verdi.

2021 Haziran ayında 1,2 milyar dolar olan cari açığın, 2022 yılı Haziran ayında 3,5 milyar dolara yükselmesinin temel sebebi dış ticaret açığının 4,8 milyar dolar artmasıdır. İhracat önceki yılın aynı dönemine göre 3,7 milyar dolar ve ithalat 8,5 milyar dolar artış göstermiş ve böylece dış ticaret dengesi 4,8 milyar dolar azalarak 6,4 milyar dolar açık verdi. Bu gelişmeler neticesinde 2021 yılı Haziran ayında 1,2 milyar dolar açık veren cari denge, 2022 yılının aynı ayında 3,5 milyar dolar açık verdi.

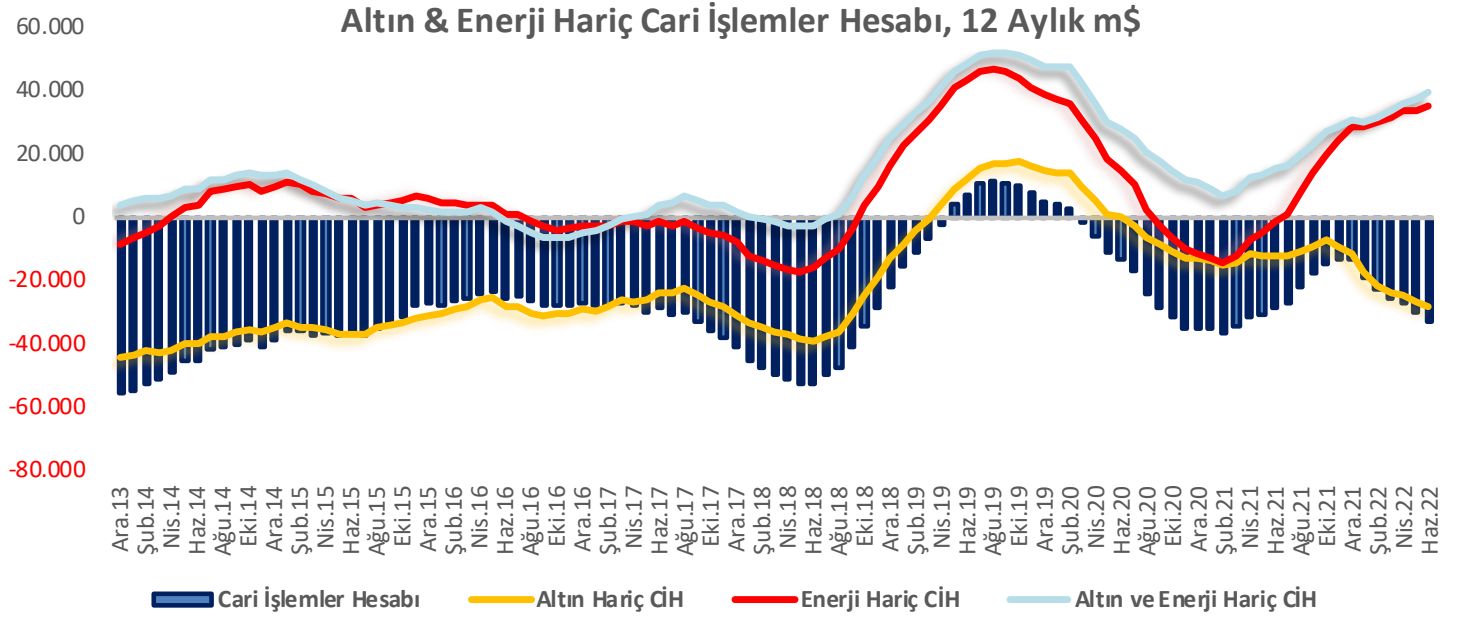
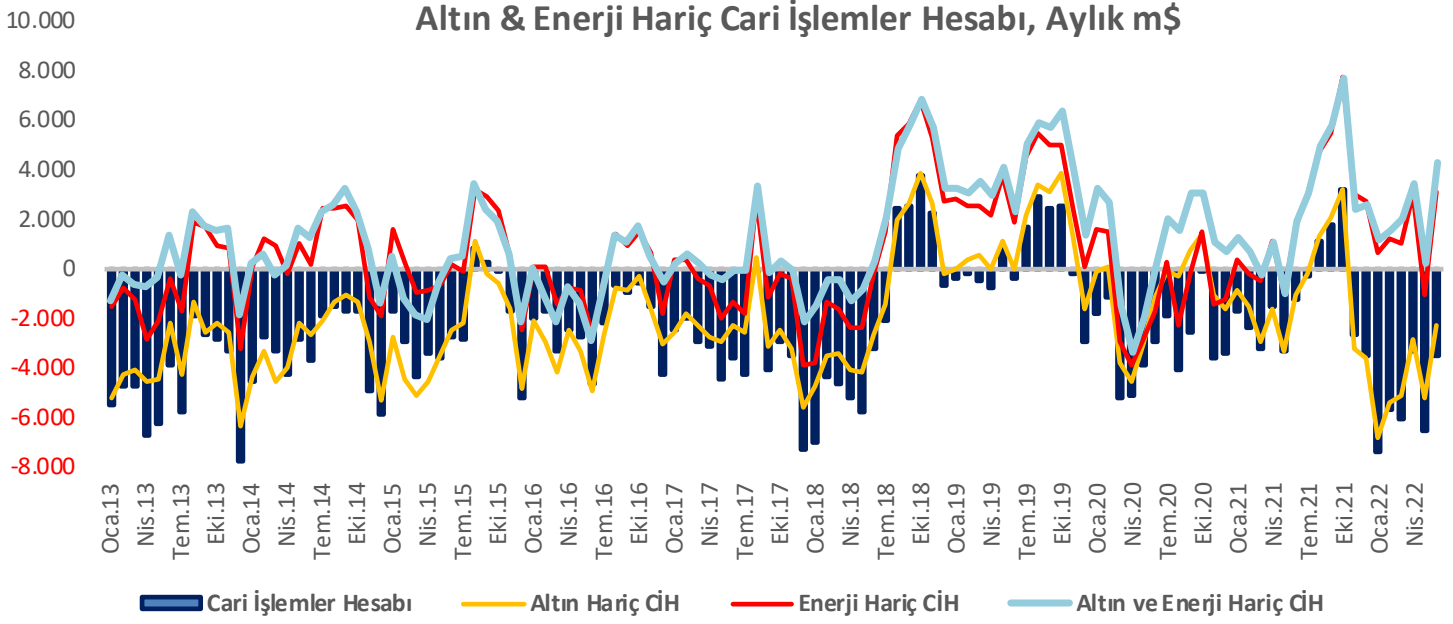

Haziran 2022'de 12 aylık ticaret dengesi 56,8 milyar dolar açık verirken, hizmetler dengesi 35,1 milyar dolar fazla verdi. 11,0 milyar dolar birincil+ikincil gelir dengesi çıkışlarıyla beraber 12 aylık cari açık 32,7 milyar dolar oldu.

Cari açığın temel olarak nasıl finanse edildiğini gösteren ödemeler dengesi istatistiklerine göre 2022 Haziran ayında 3,5 milyar dolar cari açıkla beraber, yabancıların 509 milyon dolarlık pay ve 199 milyon dolarlık tahvil satışının yanı sıra 1,9 milyar dolar diğer yatırımlar ve 870 milyon dolar net varlık edinimi hesabıyla birlikte toplamda 6,9 milyar dolar döviz çıkışı gerçekleşmiştir. Çıkan bu dövize karşılık doğrudan yatırımlardan 950 milyon dolar döviz girdisi olmuştur. 3,98 milyar dolar net hata ve noksan sonrasında ise TCMB'nin rezervlerinde 1,96 milyar dolarlık azalış yaşanmıştır.

Son 12 aylık dönemde ise 32,7 milyar dolar olan cari açıkla beraber yabancıların 2,98 milyar dolarlık pay ve 2,9 milyar dolarlık tahvil satışının yanı sıra 6,7 milyar dolar net varlık edinimi hesabıyla toplamda 45,2 milyar dolarlık döviz çıkışı gerçekleşmiştir. Çıkan bu dövize karşılık 7,7 milyar dolar doğrudan yatırımlardan döviz girdisi olurken büyük bir kısmı TCMB'nin yükümlülüklerinin artmasıyla oluşan diğer yatırımlar hesabından 23,1 milyar dolar giriş olmuştur. 18,2 milyar dolar net hata ve noksan sonrasında ise TCMB'nin rezervlerinde 3,7 milyar dolarlık artış yaşanmıştır.

Altın hariç cari işlemler hesabı, 2021 Haziran ayında 1,0 milyar dolar açık vermişken, 2022 yılının aynı döneminde 2,3 milyar dolar açık vermiştir.

Türkiye’de, yıllar itibariyle ekonomik ve sosyal gelişmeler nedeniyle enerji tüketimi artmakta buna karşın yerli enerji kaynaklarımızın sınırlı olması sebebiyle enerji arzımız aynı hızda artırılmamaktadır. Bu durum ülkemizi enerjide dışa bağımlı hale getirmekte ve cari dengemizi olumsuz etkilemektedir. Ayrıca enerji ithalatının cari işlemler dengesine olan etkisi sadece miktar değişimlerinden değil fiyat değişimlerinden de kaynaklanmaktadır. Buna bağlı olarak petrol fiyatlarındaki dalgalanma ve tüketilen enerjiyle yükseliş gösteren Türkiye’nin enerji ithalatı 2021 yılı Haziran ayında 3,6 milyar dolar iken petrol fiyatlarındaki yükseliş ve enerji talebinin artmasının etkisiyle 2022 yılı Haziran ayında 8,1 milyar dolara yükselmiştir. 2021 yılı Haziran ayında 1,8 milyar dolar fazla veren enerji hariç cari işlemler hesabı ise 2022 yılı Haziran ayında 3,1 milyar dolar fazla vermiştir.

Enerji ithalatı cari denge üzerinde baskı unsuru olmaya devam ederken 2021 yılı Haziran ayında 1,9 milyar dolar fazla veren altın ve enerji hariç cari denge, 2022 yılı Haziran ayında 4,3 milyar dolar fazla vermiştir.

Dış Ticaret Dengesi, m\$ - Aylık					
2022	İhracat	İthalat	Denge	Karş. Oranı	Aylık Değ.
Ocak	17.689	26.178	-8.489	68%	68,4%
Şubat	19.918	26.171	-6.253	76%	-26,3%
Mart	22.742	29.127	-6.385	78%	2,1%
Nisan	23.211	27.742	-4.531	84%	-29,0%
Mayıs	18.888	27.766	-8.878	68%	95,9%
Haziran	23.301	29.727	-6.426	78%	-27,6%
Ocak - Haziran	125.749	166.711	-40.962	75%	

Dış Ticaret Dengesi, m\$ - 12 Aylık					
2022	İhracat	İthalat	Denge	Karş. Oranı	Aylık Değ.
Ocak	227.561	263.432	-35.871	86%	22,5%
Şubat	231.585	271.608	-40.023	85%	11,6%
Mart	235.593	279.015	-43.422	84%	8,5%
Nisan	240.383	286.595	-46.212	84%	6,4%
Mayıs	242.901	294.937	-52.036	82%	12,6%
Haziran	246.613	303.443	-56.830	81%	9,2%

Dış Ticaret Dengesi, m\$ - Aylık					
	2020	2021	2022	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-3.318	-1.905	-8.489	68,4%	345,6%
Şubat	-1.942	-2.101	-6.253	-26,3%	197,6%
Mart	-4.353	-2.986	-6.385	2,1%	113,8%
Nisan	-3.844	-1.741	-4.531	-29,0%	160,3%
Mayıs	-2.743	-3.054	-8.878	95,9%	190,7%
Haziran	-2.060	-1.632	-6.426	-27,6%	293,8%
Temmuz	-1.962	-3.146			
Ağustos	-5.375	-2.882			
Eylül	-3.753	-1.124			
Ekim	-1.289	-49			
Kasım	-3.860	-3.626			
Aralık	-3.364	-5.041			
Ocak - Haziran	-18.260	-13.419	-40.962		205,3%

Dış Ticaret Dengesi, m\$ - 12 Aylık					
	2020	2021	2022	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-18.839	-36.450	-35.871	22,5%	-1,6%
Şubat	-20.044	-36.609	-40.023	11,6%	9,3%
Mart	-23.647	-35.242	-43.422	8,5%	23,2%
Nisan	-25.945	-33.139	-46.212	6,4%	39,4%
Mayıs	-28.333	-33.450	-52.036	12,6%	55,6%
Haziran	-28.006	-33.022	-56.830	9,2%	72,1%
Temmuz	-27.677	-34.206			
Ağustos	-31.646	-31.713			
Eylül	-34.725	-29.084			
Ekim	-35.260	-27.844			
Kasım	-38.173	-27.610			
Aralık	-37.863	-29.287			

Kaynak: TCMB

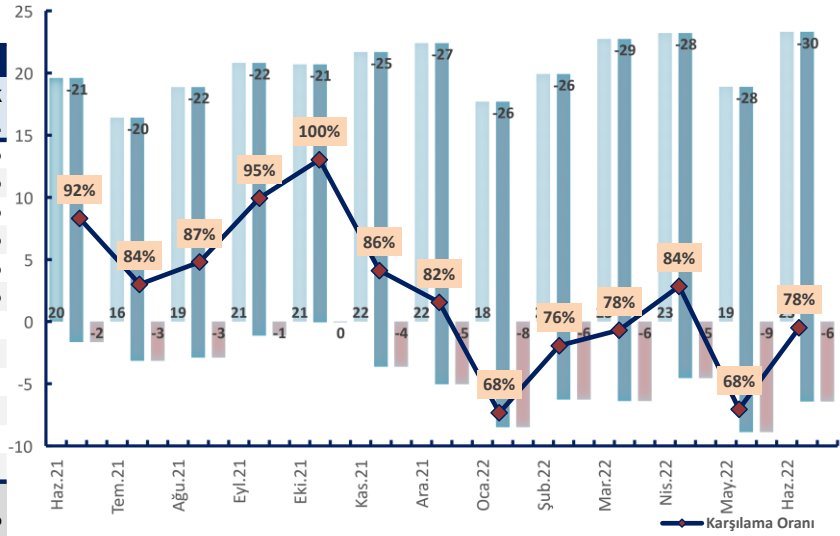
Dış Ticaret Dengesi

2022 yılı Haziran ayında ihracat bir önceki aya göre %23,36 artarak 23.301 milyon dolara yükselirken, ithalat %7,06 artarak 29.727 milyon dolara yükseldi. Böylelikle 2022 yılı Mayıs ayında 8.878 milyon dolar açık veren dış ticaret dengesi, Haziran ayında 6.426 milyon dolar açık verdi.

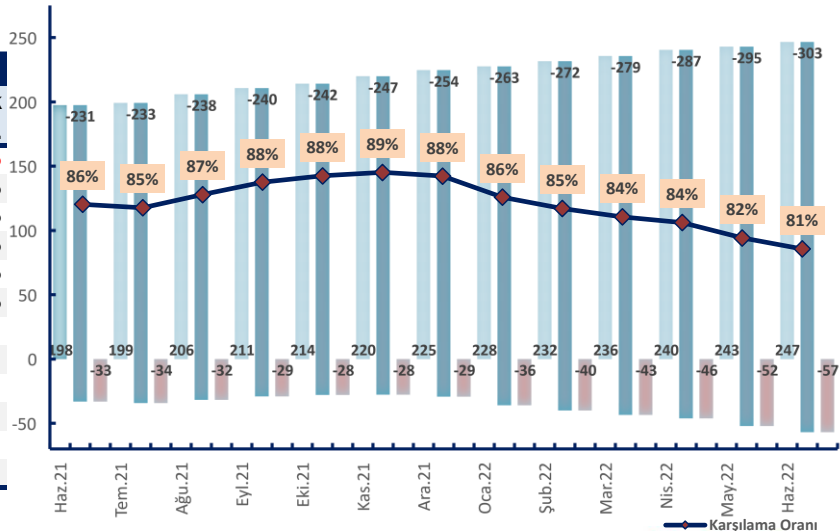
İhracatın ithalatı karşılama oranı 2021 Haziran ayında %92 seviyesindeyken 2022 yılı Haziran ayında %78'e geriledi. Mayıs 2022'de ise %68 seviyesinde idi.

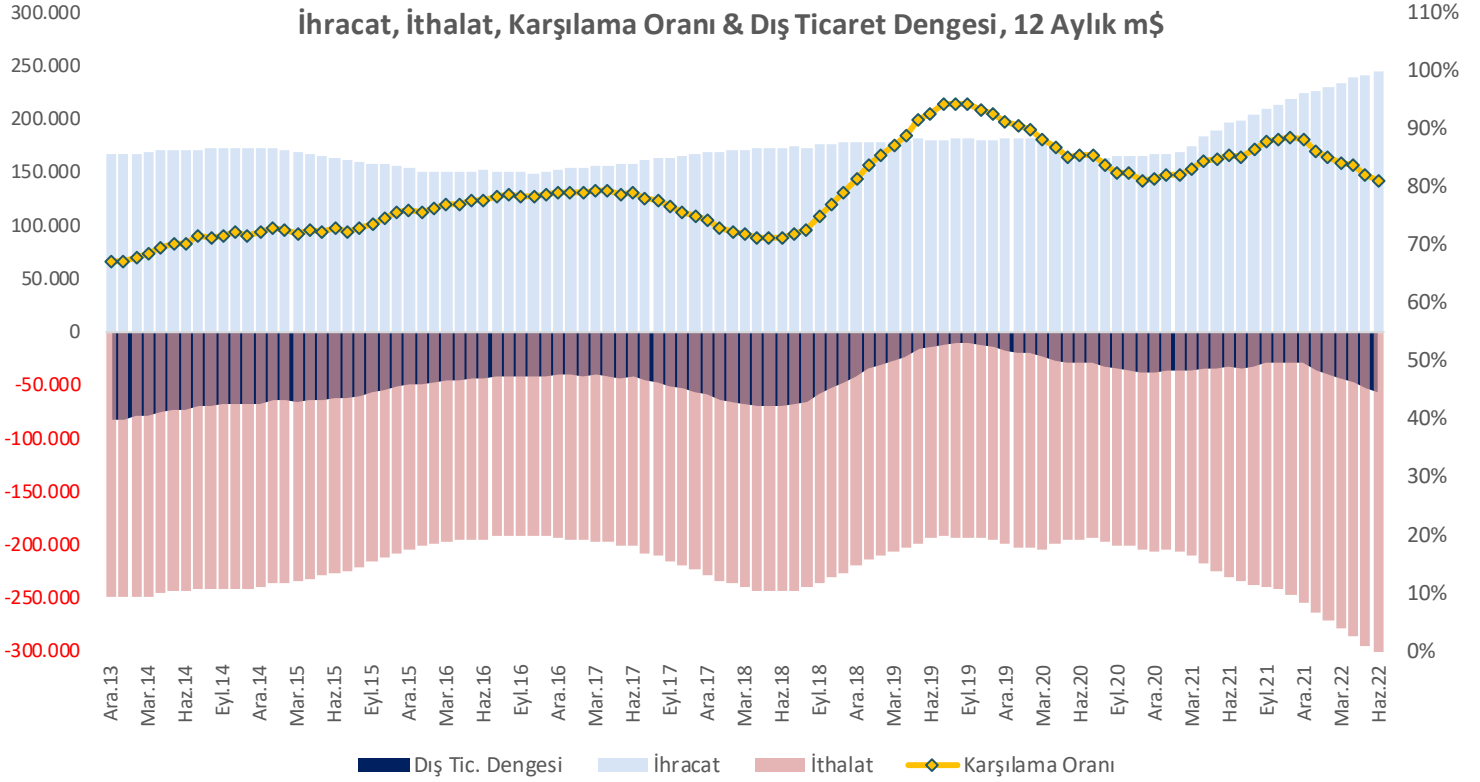
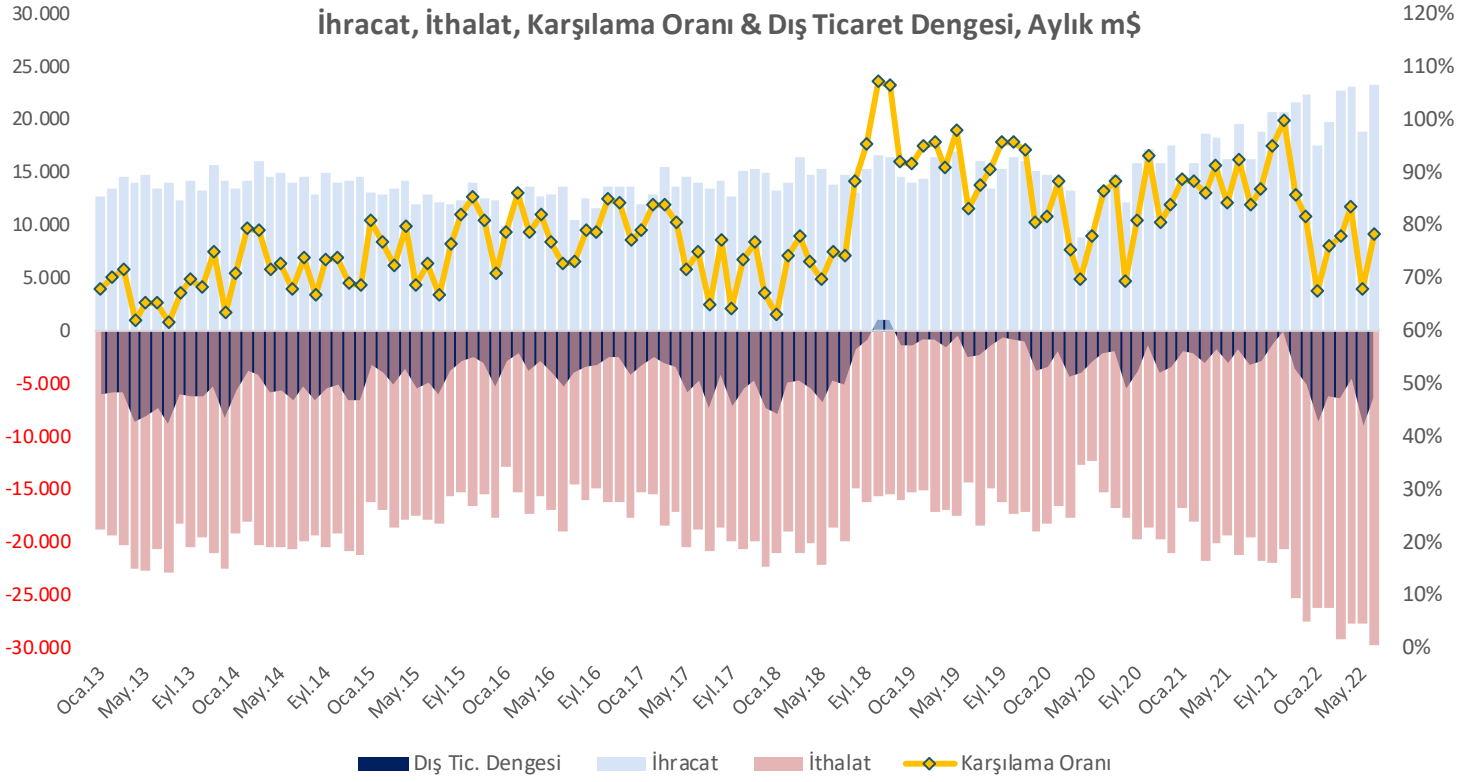
12 aylık ihracat ve ithalat sırasıyla 246.613 ve 303.443 milyon dolar olması sonucunda 12 aylık dış ticaret açığı, 56.830 milyar dolar olarak gerçekleşti.

İHRACAT, İTHALAT & DİŞ TİCARET DENGESİ, AYLIK MİLYARŞ

İHRACAT, İTHALAT & DİŞ TİCARET DENGESİ, 12 AYLIK MİLYARŞ

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

Hizmetler Dengesi

2021 yılı Haziran ayında 1.516 milyon dolar net fazla veren hizmetler dengesi, 2022 yılı Haziran ayında 4.024 milyon dolar net fazla verdi. Hizmetler dengesi, aylık %23,9 artarken, 2021 yılının aynı ayına göre salgına ilişkin endişelerin azalmış olmasının etkisiyle %165,4 artış gösterdi.

Koronavirüs salgını nedeniyle 2020 yılı Nisan ve Mayıs aylarında sıfır olan seyahatin, 2020 Haziran ayı itibariyle salgının kontrol altına alınmasıyla ülkelerin sınırlarını açmalarının etkisiyle 2020 Ağustos ayında önceki aya göre %211 artış görüldü. Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler, Haziran 2022'de bir önceki yılın aynı ayına göre %165,9 artarak 2.728 milyon dolara yükseldi. Aylık bazda ise %24,5 arttı.

Hizmetler Dengesi, m\$ - Aylık

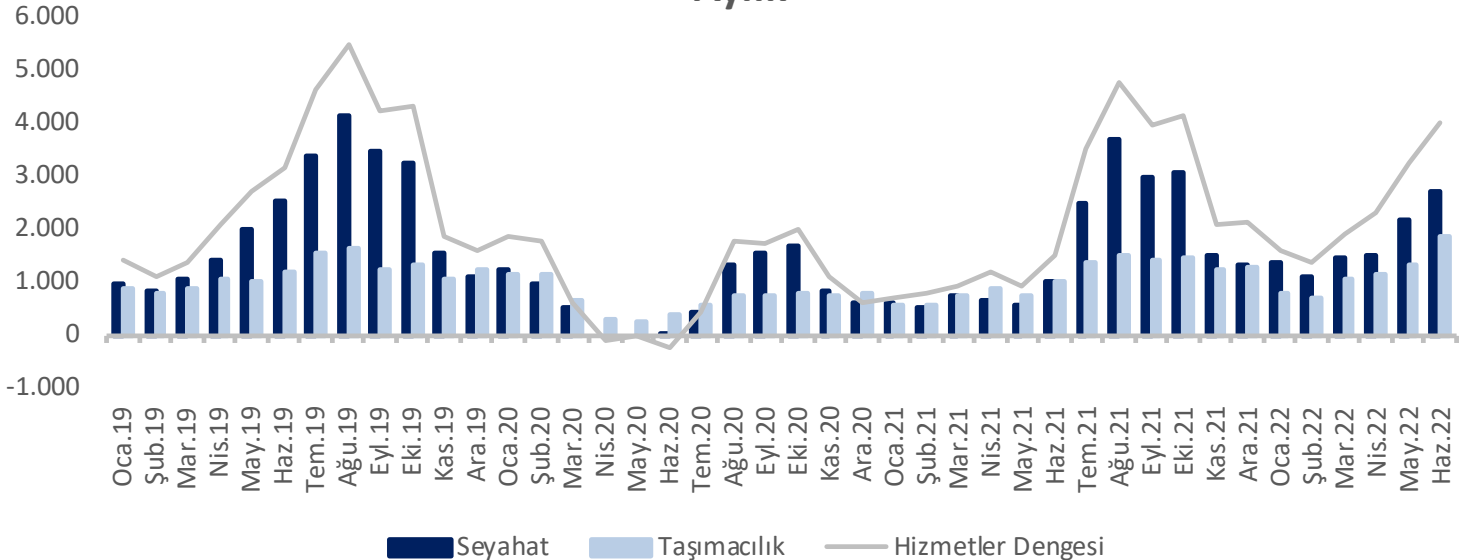
2022	Bak. ve On.	Taşım.	Seyahat	İnşaat	Sig. ve Emk.	Finansal	Fikri Mülk.	Telkom.	Diğ. İş Hiz.	Kiş. Kült. ve Eğ.	Resmi Hiz.	Hiz. Denge	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	41	768	1.350	14	-55	-52	-206	-10	-182	-7	-54	1.614	-24,2%	128,6%
Şubat	90	711	1.085	5	-54	-110	-129	5	-178	-3	-46	1.390	-13,9%	81,0%
Mart	56	1.047	1.450	24	-81	-95	-228	-30	-184	1	-65	1.907	37,2%	110,5%
Nisan	108	1.164	1.505	27	-40	-122	-168	8	-153	1	-51	2.294	20,3%	90,5%
Mayıs	108	1.345	2.192	30	-9	-79	-145	30	-195	12	-54	3.248	41,6%	251,5%
Haziran	105	1.846	2.728	28	-85	-74	-243	-15	-224	11	-77	4.024	23,9%	165,4%
Temmuz														
Ağustos														
Eylül														
Ekim														
Kasım														
Aralık														
Ocak - Haziran	508	6.881	10.310	128	-324	-532	-1.119	-12	-1.116	15	-347	14.477		140,3%

Hizmetler Dengesi, m\$ - 12 Aylık

2022	Bak. ve On.	Taşım.	Seyahat	İnşaat	Sig. ve Emk.	Finansal	Fikri Mülk.	Telkom.	Diğ. İş Hiz.	Kiş. Kült. ve Eğ.	Resmi Hiz.	Hiz. Denge	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	858	12.997	19.924	523	-308	-707	-2.465	-272	-2.590	242	-717	27.580	3,4%	165,4%
Şubat	908	13.124	20.511	508	-363	-822	-2.448	-233	-2.614	234	-701	28.202	2,3%	200,3%
Mart	922	13.444	21.219	493	-388	-909	-2.464	-167	-2.542	219	-719	29.203	3,5%	200,7%
Nisan	967	13.733	22.058	488	-401	-983	-2.474	-130	-2.535	215	-752	30.293	3,7%	174,6%
Mayıs	1.008	14.323	23.698	488	-412	-989	-2.465	-59	-2.545	218	-755	32.617	7,7%	172,1%
Haziran	1.015	15.143	25.400	475	-456	-1.049	-2.436	12	-2.544	209	-774	35.125	7,7%	155,9%
Temmuz														
Ağustos														
Eylül														
Ekim														
Kasım														
Aralık														

Kaynak: TCMB

Aylık

Finans Hesabı, m\$ - Aylık					
2022	Doğ. Yat.	Port. Yat.	Diğer Yat.	Rezerv Değ.	Finans Hesabı
Ocak	469	-965	3.747	942	4.193
Şubat	17	-820	2.635	2.218	4.050
Mart	192	-3.054	1.920	4.506	3.564
Nisan	330	-606	3.583	-3.217	90
Mayıs	987	-4.380	1.033	5.939	3.579
Haziran	950	-1.578	-1.858	1.960	-526
Temmuz					
Ağustos					
Eylül					
Ekim					
Kasım					
Aralık					
Ocak - Haziran	2.945	-11.403	11.060	12.348	14.950

Finans Hesabı

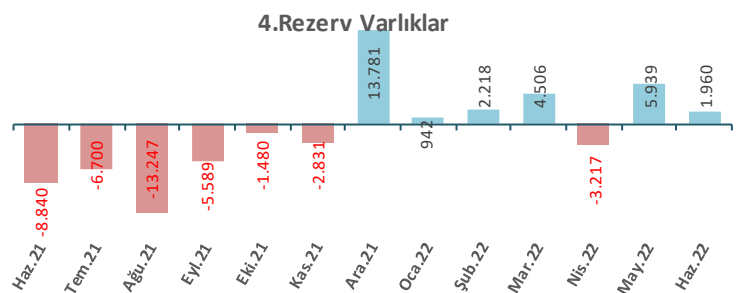
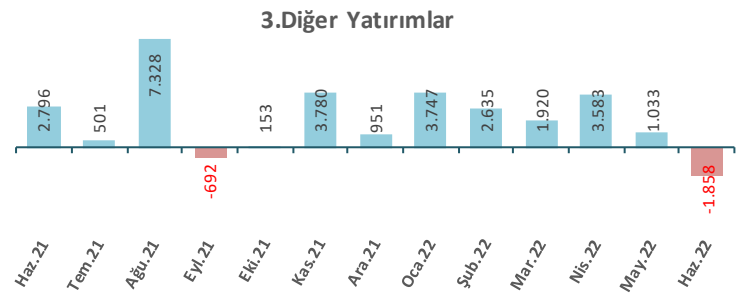
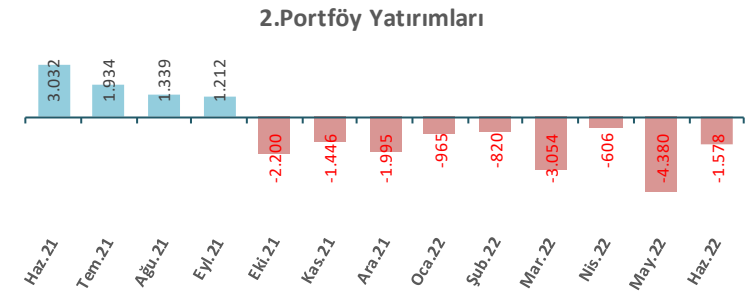
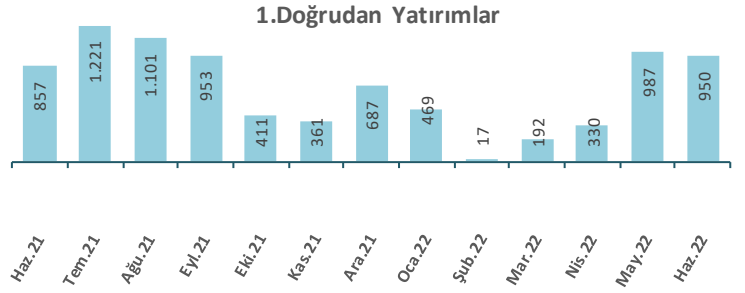
Finans hesabı altındaki doğrudan yatırımlar kaleminde 2021 Haziran ayında 857 milyon dolar net giriş yaşanırken 2022 yılı Haziran ayında 950 milyon dolarlık giriş yaşandı.

Portföy yatırımlarında ise 1.578 milyon dolarlık net çıkış oldu. Alt kalemler incelendiğinde, yurt dışı yerleşiklerin hisse senetlerinde 509 milyon dolar ve devlet iç borçlanma senetlerinde (DİBS) 218 milyon dolar net satış yaptığı görülmektedir.

Diğer yatırımlarda da 1.858 milyon dolarlık çıkış gerçekleşti.

2022 yılı Mayıs ayında 5.939 milyon dolar net azalış görülen rezerv varlıklarda, Haziran ayında 1.960 milyon dolar azalış yaşandı.

Finans Hesabı, m\$ - Aylık					
	2020	2021	2022	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-1.787	-697	-4.193	-68,8%	501,6%
Şubat	-1.077	-736	-4.050	-3,4%	450%
Mart	-9.736	-1.515	-3.564	-12,0%	135,2%
Nisan	-6.120	-2.416	-90	-97,5%	-96,3%
Mayıs	-7.090	-3.341	-3.579	3,877%	7,1%
Haziran	-708	2.155	526	A.D.	-75,6%
Temmuz	-2.000	3.044			
Ağustos	-6.052	3.479			
Eylül	-1.591	4.116			
Ekim	-1.596	3.116			
Kasım	1.096	136			
Aralık	-2.819	-13.424			
Ocak - Haziran	-26.518	-6.550	-14.950		128,2%

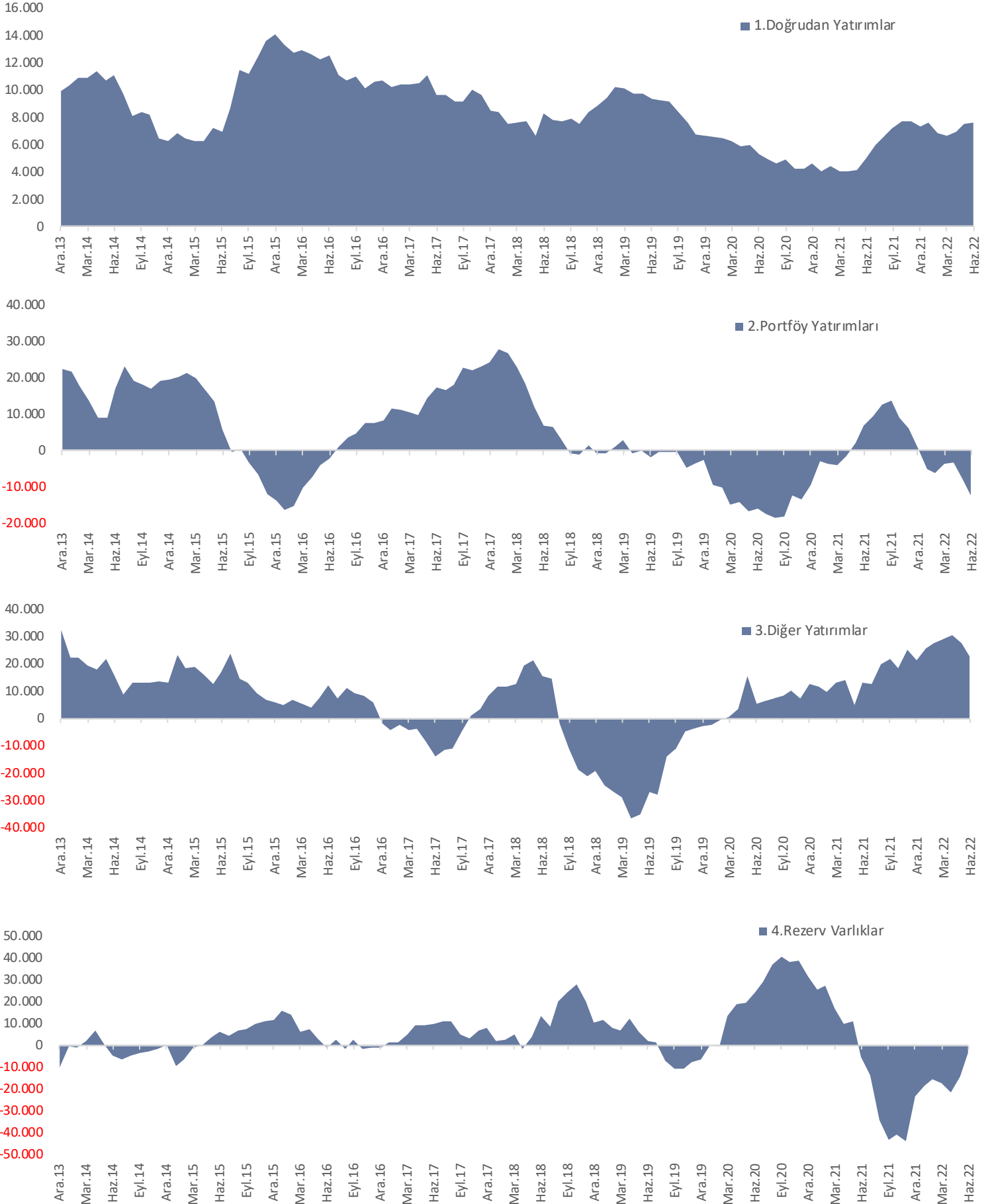

Finans Hesabı, m\$ - 12 Aylık					
	2020	2021	2022	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	5.459	-38.390	-9.579	57,5%	-75,0%
Şubat	4.327	-38.049	-12.893	34,6%	-66,1%
Mart	-5.388	-29.828	-14.942	15,9%	-49,9%
Nisan	-14.530	-26.124	-12.616	-15,6%	-51,7%
Mayıs	-23.940	-22.375	-12.854	1,9%	-42,6%
Haziran	-19.245	-19.512	-14.483	12,7%	-25,8%
Temmuz	-23.064	-14.468			
Ağustos	-30.377	-4.937			
Eylül	-35.988	770			
Ekim	-40.125	5.482			
Kasım	-37.493	4.522			
Aralık	-39.480	-6.083			

Kaynak: TCMB

12 AYLIK FİNANS HESABI ALT KALEMLERİ, m\$

Net Hata ve Noksan Hesabı

Ödemeler dengesi; bankalar, TÜİK ve Merkez Bankası verilerinden oluşmaktadır. Kamu sektörüne ilişkin kalemlerde çoğunlukla hata beklenmediği gibi, bankacılık sektörüne ilişkin verilerin de (kur oynaklığının ortaya çıkardığı hesaplama hataları dışında) veri toplama yöntemindeki iyileşmeler nedeniyle, büyük ölçüde doğru olduğu varsayılmaktadır. Dolayısıyla, bankacılık dışı özel sektörün döviz varlıklarındaki değişimin büyük ölçüde net hata noksanına yansdığı düşünülmektedir. Net hata ve noksan (NHN), tanım gereği, ölçüm hataları ve tablodaki verilerin eksik veya fazla derlenmesinden kaynaklanmaktadır. Net hata ve noksan hesabının ödemeler dengesinde hangi kalemlerden kaynaklandığı net olarak ölçülemezle birlikte, bazı kuvvetli tahminler yapılabilmektedir. NHN oluşmasının sebepleri aşağıdaki gibi özetlenebilir;

- Zaman uyumsuzluğu (İthalat veya ihracat için malın hareketi ile ödemenin farklı bilanço dönemlerine yansması gibi)
- Beyan hataları (gümrük işlemlerine ilişkin beyanat hataları gibi)
- Ödemeler dengesindeki çeşitli kalemlerden elde edilen gelirlerin sistem dışına (yastık altına-kasalara) çıkarılması veya finansman esnasında sistem dışından kaynak kullanılması şeklindeki kayıt dışı işlemler,
- Bazı verilerin (turizm ve bavul ticareti) anketler yoluyla elde edilmesindeki hatalar.

Sonuç olarak;

Net hata ve noksan hesabının pozitif olması ülkeye kaynağı bilinmeyen bir döviz girişinin olduğunu, negatif olması ise hangi kalemler ile olduğu bilinmeyen döviz çıkışını gösterir.

Buna göre net hata ve noksan kaleminde 2021 yılı Haziran ayında 3.345 milyon dolar giriş görülürken, 2022 Haziran ayında ise 3.984 milyon dolar giriş yaşandı.

Net Hata ve Noksan, m\$ - Aylık

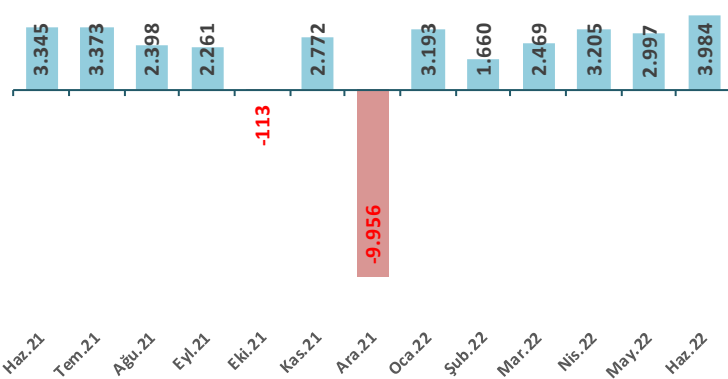
	2020	2021	2022	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-20	1.048	3.193	A.D.	204,7%
Şubat	23	1.653	1.660	-48,0%	0%
Mart	-4.481	1.732	2.469	48,7%	42,6%
Nisan	-1.039	-871	3.205	29,8%	A.D.
Mayıs	-3.221	-74	2.997	-6,5%	A.D.
Haziran	2.248	3.345	3.984	32,9%	19,1%
Temmuz	-141	3.373			
Ağustos	-1.978	2.398			
Eylül	933	2.261			
Ekim	-1.506	-113			
Kasım	4.647	2.772			
Aralık	628	-9.956			
Ocak - Haziran	-6.490	6.833	17.508		156%

Net Hata ve Noksan, m\$ - 12 Aylık

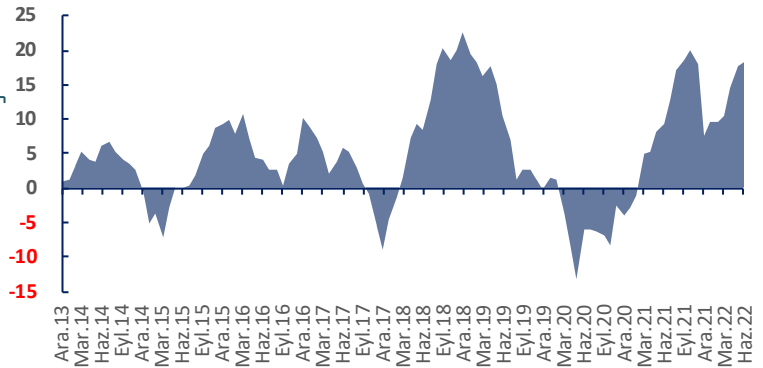
	2020	2021	2022	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	1.524	-2.839	9.713	28,3%	A.D.
Şubat	1.264	-1.209	9.720	0,1%	A.D.
Mart	-3.648	5.004	10.457	7,6%	109,0%
Nisan	-8.460	5.172	14.533	39,0%	181,0%
Mayıs	-13.160	8.319	17.604	21,1%	111,6%
Haziran	-5.905	9.416	18.243	3,6%	93,7%
Temmuz	-6.156	12.930			
Ağustos	-6.389	17.306			
Eylül	-6.986	18.634			
Ekim	-8.446	20.027			
Kasım	-2.426	18.152			
Aralık	-3.907	7.568			

Kaynak: TCMB

Net Hata ve Noksan, Aylık, m\$

Net Hata ve Noksan, 12 Aylık, milyar \$

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

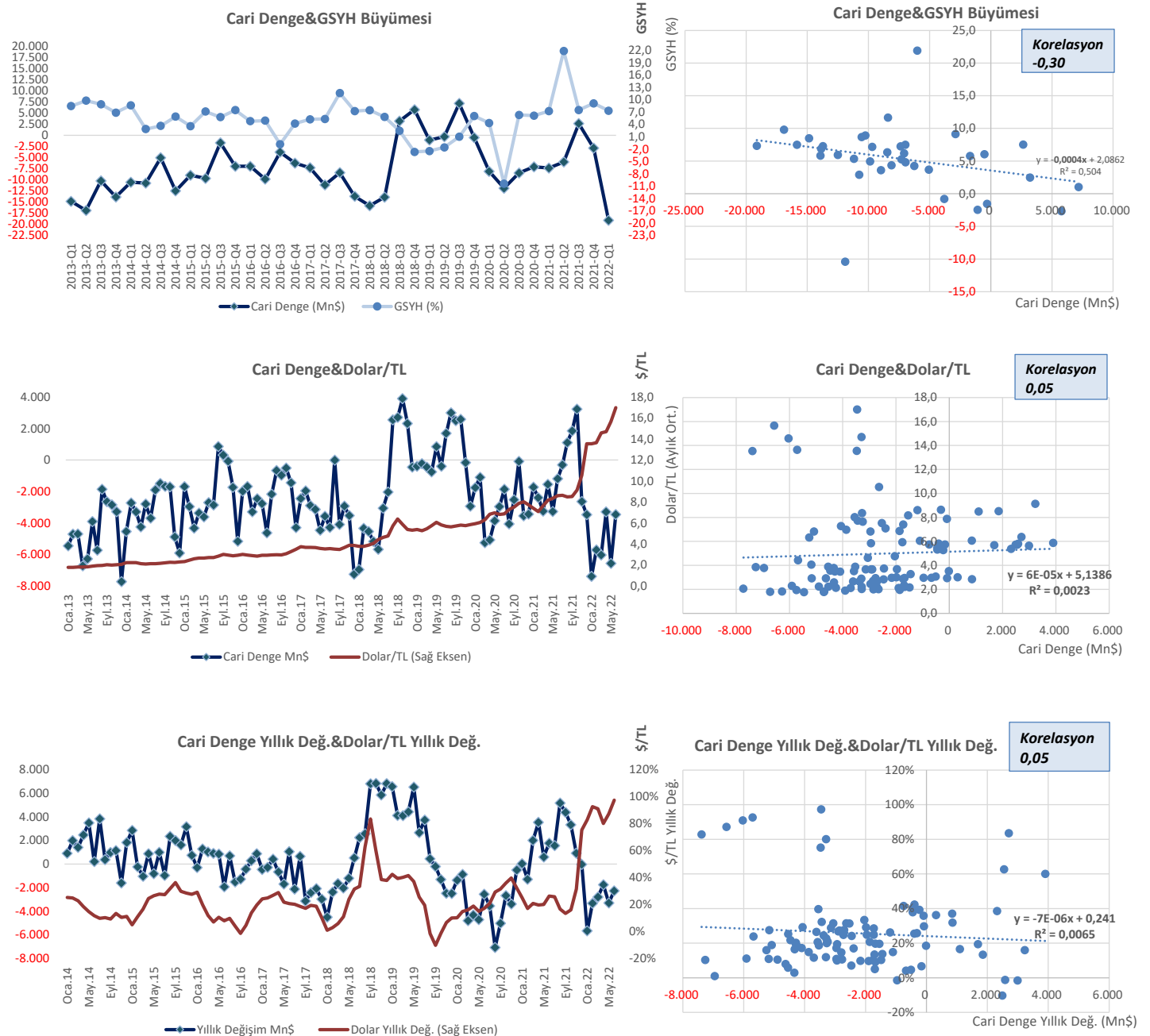
ÖDEMELER DENGESİ ALTINCI EL KİTABI- AYRINTILI SUNUM (*)														Ocak-Haziran		
(Milyon ABD Doları)														2021	2022	
		Haz.21	Tem.21	Ağu.21	Eyl.21	Eki.21	Kas.21	Ara.21	Oca.22	Şub.22	Mar.22	Nis.22	May.22	Haz.22		
I-	CARİ İŞLEMLER HESABI	-1.189	-310	1.103	1.858	3.230	-2.634	-3.470	-7.386	-5.709	-6.031	-3.292	-6.568	-3.458	-13.364	-32.444
	Mal, Hizmet ve Birincil Gelir Dengesi (A+B+C)	-1.167	-376	1.012	1.808	3.104	-2.529	-3.580	-7.256	-5.683	-5.871	-3.206	-6.544	-3.348	-14.083	-31.908
	Mal ve Hizmet Dengesi(A+B)	-116	364	1.890	2.864	4.105	-1.530	-2.913	-6.875	-4.863	-4.478	-2.237	-5.630	-2.402	-7.395	-26.485
A.	DIŞ TİCARET DENGESİ	-1.632	-3.146	-2.882	-1.124	-49	-3.626	-5.041	-8.489	-6.253	-6.385	-4.531	-8.878	-6.426	-13.419	-40.962
	Mal İhracatı	19.589	16.408	18.867	20.806	20.694	21.685	22.404	17.689	19.918	22.742	23.211	18.888	23.301	103.827	125.749
	Mal İthalatı	21.221	19.554	21.749	21.930	20.743	25.311	27.445	26.178	26.171	29.127	27.742	27.766	29.727	117.246	166.711
B.	HİZMETLER DENGESİ	1.516	3.510	4.772	3.988	4.154	2.096	2.128	1.614	1.390	1.907	2.294	3.248	4.024	6.024	14.477
	Hizmet Gelir	4.115	5.824	7.381	6.910	6.806	5.197	5.835	4.451	4.112	5.131	5.323	6.388	7.646	19.558	33.051
	Hizmet Gider	2.599	2.314	2.609	2.922	2.652	3.101	3.707	2.837	2.722	3.224	3.029	3.140	3.622	13.534	18.574
C.	Birincil Gelir Dengesi	-1.051	-740	-878	-1.056	-1.001	-999	-667	-381	-820	-1.393	-969	-914	-946	-6.688	-5.423
D.	İkincil Gelir Dengesi	-22	66	91	50	126	-105	110	-130	-26	-160	-86	-24	-110	719	-536
1.	Genel Hükümet	-67	-16	21	-25	42	-147	90	-204	-74	-160	-141	-115	-130	465	-824
2.	Diğer Sektörler	45	82	70	75	84	42	20	74	48	0	55	91	20	254	288
II-	SERMAYE HESABI	-1	-19	-22	-3	-1	-2	2	0	-1	-2	-3	-8	0	-19	-14
III-	FİNANS HESABI	2.155	3.044	3.479	4.116	3.116	136	-13.424	-4.193	-4.050	-3.564	-90	-3.579	526	-6.550	-14.950
1.	Doğrudan Yatırımlar	-857	-1.221	-1.101	-953	-411	-361	-687	-469	-17	-192	-330	-987	-950	-2.661	-2.945
2.	Portföy Yatırımları	-3.032	-1.934	-1.339	-1.212	2.200	1.446	1.995	965	820	3.054	606	4.380	1.578	-1.952	11.403
2.1.	Net Varlık Edinimi	265	-129	285	542	489	465	844	714	412	1.568	278	372	870	-236	4.214
2.2.	Net Yükümlülük Oluşumu	3.297	1.805	1.624	1.754	-1.711	-981	-1.151	-251	-408	-1.486	-328	-4.008	-708	1.716	-7.189
2.2.1.	Hisse Senetleri	28	-93	523	62	-55	938	-1.001	-352	-228	-744	139	-1.664	-509	-1.808	-3.358
2.2.2.	Borç Senetleri	3.269	1.898	1.101	1.692	-1.656	-1.919	-150	101	-180	-742	-467	-2.344	-199	3.524	-3.831
2.2.2.1	Merkez Bankası	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.2.2	Bankalar	608	-505	14	26	-1.233	3	89	-114	-614	-759	-606	-1.843	20	-950	-3.916
2.2.2.3	Genel Hükümet	1.884	2.214	336	2.061	-400	-1.463	-226	-98	427	18	169	-495	-218	2.472	-197
2.2.2.4	Diğer Sektörler	777	189	751	-395	-23	-459	-13	313	7	-1	-30	-6	-1	2.002	282
3.	Diğer Yatırımlar	-2.796	-501	-7.328	692	-153	-3.780	-951	-3.747	-2.635	-1.920	-3.583	-1.033	1.858	-9.201	-11.060
4.	Rezerv Varlıklar	8.840	6.700	13.247	5.589	1.480	2.831	-13.781	-942	-2.218	-4.506	3.217	-5.939	-1.960	7.264	-12.348
IV-	NET HATA VE NOKSAN	3.345	3.373	2.398	2.261	-113	2.772	-9.956	3.193	1.660	2.469	3.205	2.997	3.984	6.833	17.508

ÖDEMELER DENGESİ ALTINCI EL KİTABI- AYRINTILI SUNUM (*)														Aylık	Yıllık	
(Milyon ABD Doları)														Değişim	Değişim	
		Haz.21	Tem.21	Ağu.21	Eyl.21	Eki.21	Kas.21	Ara.21	Oca.22	Şub.22	Mar.22	Nis.22	May.22	Haz.22		
I-	CARİ İŞLEMLER HESABI	-28.893	-27.342	-22.174	-17.790	-14.471	-13.557	-13.587	-19.246	-22.567	-25.353	-27.101	-30.398	-32.667	7,5%	13,1%
	Mal, Hizmet ve Birincil Gelir Dengesi (A+B+C)	-30.149	-28.585	-23.363	-18.828	-15.660	-14.469	-14.644	-20.121	-23.263	-25.831	-27.203	-30.288	-32.469	7,2%	7,7%
	Mal ve Hizmet Dengesi(A+B)	-19.297	-17.398	-11.928	-7.060	-3.686	-2.478	-2.615	-8.291	-11.821	-14.219	-15.919	-19.419	-21.705	11,8%	12,5%
A.	DIŞ TİCARET DENGESİ	-33.022	-34.206	-31.713	-29.084	-27.844	-27.610	-29.287	-35.871	-40.023	-43.422	-46.212	-52.036	-56.830	9,2%	72,1%
	Mal İhracatı	197.553	199.216	205.833	210.673	214.137	219.874	224.691	227.561	231.585	235.593	240.383	242.901	246.613	1,5%	24,8%
	Mal İthalatı	230.575	233.422	237.546	239.757	241.981	247.484	253.978	263.432	271.608	279.015	286.595	294.937	303.443	2,9%	31,6%
B.	HİZMETLER DENGESİ	13.725	16.808	19.785	22.024	24.158	25.132	26.672	27.580	28.202	29.203	30.293	32.617	35.125	7,7%	155,9%
	Hizmet Gelir	39.931	43.459	47.491	50.536	53.350	55.380	57.511	59.263	60.644	62.326	64.219	67.473	71.004	5,2%	77,8%
	Hizmet Gider	26.206	26.651	27.706	28.512	29.192	30.248	30.839	31.683	32.442	33.123	33.926	34.856	35.879	2,9%	36,9%
C.	Birincil Gelir Dengesi	-10.852	-11.187	-11.435	-11.768	-11.974	-11.991	-12.029	-11.830	-11.442	-11.612	-11.284	-10.869	-10.764	-1,0%	-0,8%
D.	İkincil Gelir Dengesi	1.256	1.243	1.189	1.038	1.189	912	1.057	875	696	478	102	-110	-198	80,0%	-115,8%
1.	Genel Hükümet	700	670	603	452	533	361	430	178	-9	-205	-584	-796	-859	7,9%	-222,7%
2.	Diğer Sektörler	556	573	586	586	656	551	627	697	705	683	686	686	661	-3,6%	18,9%
II-	SERMAYE HESABI	-35	-56	-69	-74	-74	-73	-64	-46	-46	-46	-48	-60	-59	-1,7%	68,6%
III-	FİNANS HESABI	-19.512	-14.468	-9.937	770	5.482	4.522	-6.083	-9.579	-12.893	-14.942	-12.616	-12.854	-14.483	12,7%	-25,8%
1.	Doğrudan Yatırımlar	-5.041	-6.001	-6.704	-7.293	-7.741	-7.708	-7.395	-7.645	-6.884	-6.692	-6.930	-7.586	-7.679	1,2%	52,3%
2.	Portföy Yatırımları	-6.688	-9.219	-12.642	-13.677	-8.932	-6.062	-796	5.225	6.278	3.691	3.277	7.949	12.559	58,0%	-287,8%
2.1.	Net Varlık Edinimi	2.184	1.808	1.263	1.686	1.733	1.742	2.260	2.877	3.888	5.797	5.685	6.105	6.710	9,9%	207,2%
2.2.	Net Yükümlülük Oluşumu	8.872	11.027	13.905	15.363	10.665	7.804	3.056	-2.348	-2.390	2.106	2.408	-1.844	-5.849	217,2%	-165,9%
2.2.1.	Hisse Senetleri	-2.093	-1.719	-1.89	86	177	-164	-1.434	-1.493	-1.235	-946	-684	-2.447	-2.984	21,9%	42,6%
2.2.2.	Borç Senetleri	10.965	12.746	14.094	15.277	10.488	7.968	4.490	-855	-1.155	3.052	3.092	603	-2.865	-575,1%	-126,1%
2.2.2.1	Merkez Bankası	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
2.2.2.2	Bankalar	676	-349	-609	-669	-1.931	-1.933	-2.556	-3.507	-3.684	-4.207	-3.818	-4.934	-5.522	11,9%	-916,9%
2.2.2.3	Genel Hükümet	7.667	10.271	11.109	12.746	9.885	7.831	4.994	321	218	4.943	4.995	4.427	2.325	-47,5%	-69,7%
2.2.2.4	Diğer Sektörler	2.622	2.824	3.594	3.200	2.534	2.070	2.052	2.331	2.311	2.316	1.915	1.110	332	-70,1%	-87,3%
3.	Diğer Yatırımlar	-13.303	-12.751	-19.943	-21.832	-18.714	-25.553	-21.222	-25.977	-27.962	-29.279	-30.701	-27.735	-23.081	-16,8%	73,5%
4.	Rezerv Varlıklar	5.520	13.503	34.352	43.572	40.869	43.845	23.330	18.818	15.675	17.338	21.738	14.518	3.718	-74,4%	-32,6%
IV-	NET HATA VE NOKSAN	9.416	12.930	17.306	18.634	20.027	18.152	7.568	9.713	9.720	10.457	14.533	17.604	18.243	3,6%	93,7%

Kaynak: TCMB

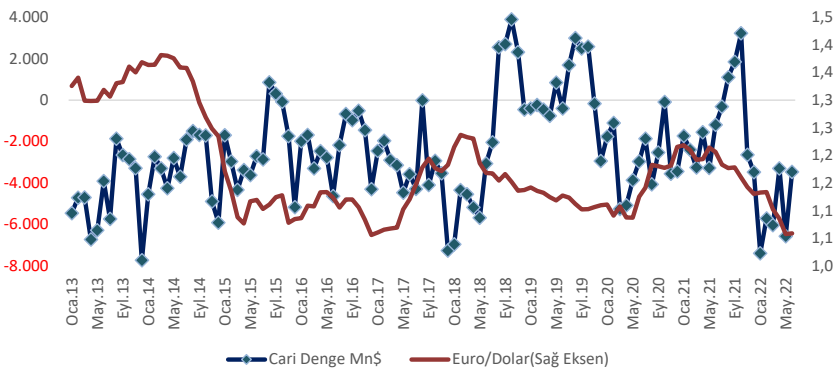
Korelasyon Analizi

Cari Denge ile GSYH Büyümesi, Dolar/TL, Euro/Dolar, Tahvil Faizi, CDS ve enflasyon arasındaki doğrusal ilişki korelasyon analizi ile incelenmiştir. Korelasyon analizinden çıkan en önemli sonuç GSYH büyümesi ile Cari Denge arasındaki korelasyonun 2020 yılı ilk çeyrek sonu -0,71 hesaplanmış olmasıdır. Negatif ve güçlü bir ilişkinin varlığına işaret eden bu oran ekonominin büyümesi için cari açık vermemiz gerektiği şeklinde yorumlanmaktadır. Bir başka deyişle ithalata dayalı bir büyüme modelimiz olup, GSYH artışı yükseldikçe Cari Açık rakamı da artmaktadır. Ekonominin soğumaya başladığı dönemlerde de cari açık azalmakta hatta cari fazla oluşmaktadır. 2020 yılı ikinci çeyreği sonunda ise GSYH büyümesi ile Cari Denge arasındaki korelasyonu -0,47'ye gerilemiştir. Korelasyondaki düşüşün nedeni 2019 yılı sonunda Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan ve sonrasında tüm dünyada etkisini gösteren koronavirus salgını nedeniyle 2020 yılı ikinci çeyrekte yaşanan olağanüstü durumdur. Salgın sebebiyle tüm ülkelerin kendilerini kapatmalarına paralel olarak ülkemizde de ekonominin kısmen kapanmış olması sonucu ülkemiz ekonomisinin 2020 yılı ikinci çeyrekte %10,4 daralması korelasyonda bozulmaya sebep olmuştur. Ekonominin soğumasının diğer indikatörleri olan Dolar/TL artışı, faizlerin yükselişi gibi parametrelerle Cari Denge orta derece pozitif korelasyona sahiptir. Dolar/TL arttıkça Cari Açık azalmakta hatta Cari Fazla verilmektedir. Kurdaki yükselişin ithalat fiyatlarının görece yüksek kalmasına ve Türk Mallarının ucuz kalmasına sebep olması ihracatı artırdığı gibi ithalatı da azaltmakta ve cari dengeyi pozitif etkilemektedir. Kurdaki yükselişin zamanla kanıksanmasıyla ithalata dayalı büyüme modelinin doğal bir sonucu olarak ekonomik canlanmayla beraber cari denge açık vermeye başlamaktadır.

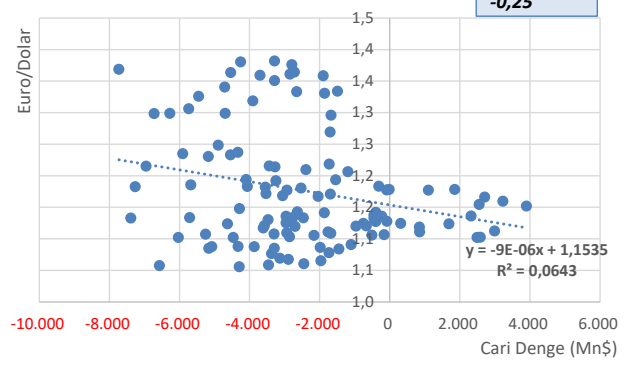

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

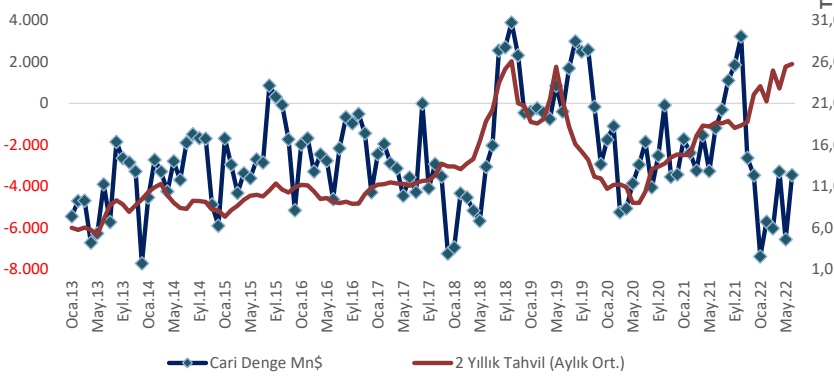
Cari Denge&Euro/Dolar

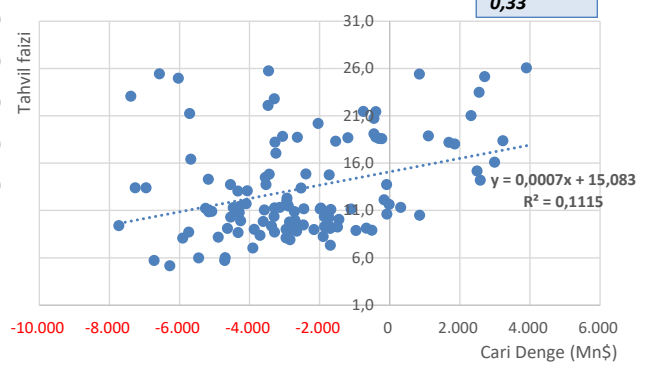
Cari Denge&Euro/Dolar

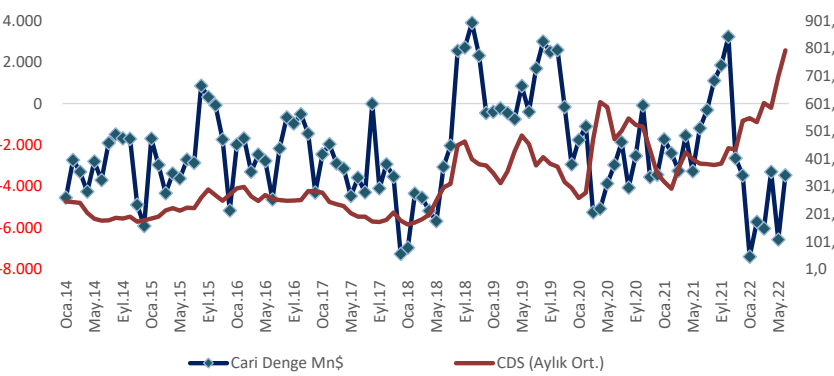
Cari Denge&Tahvil Faizi

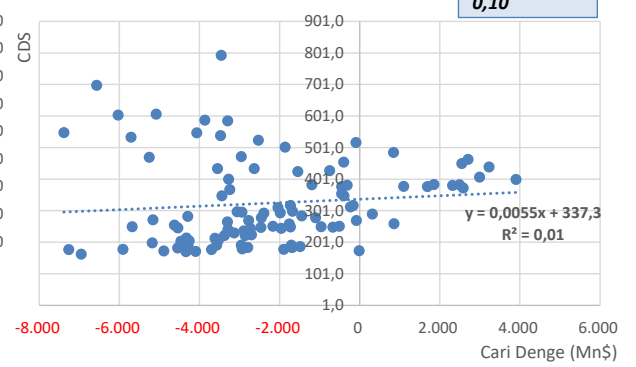
Cari Denge&Tahvil Faizi

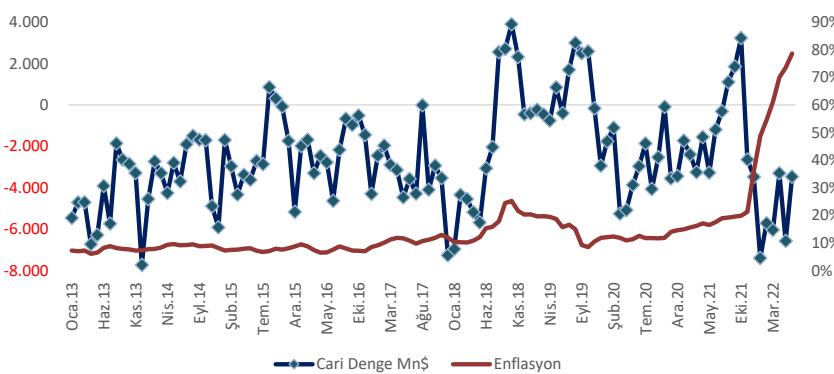
Cari Denge&CDS

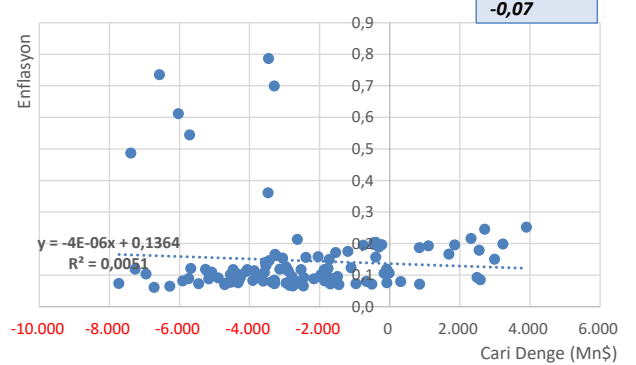
Cari Denge&CDS

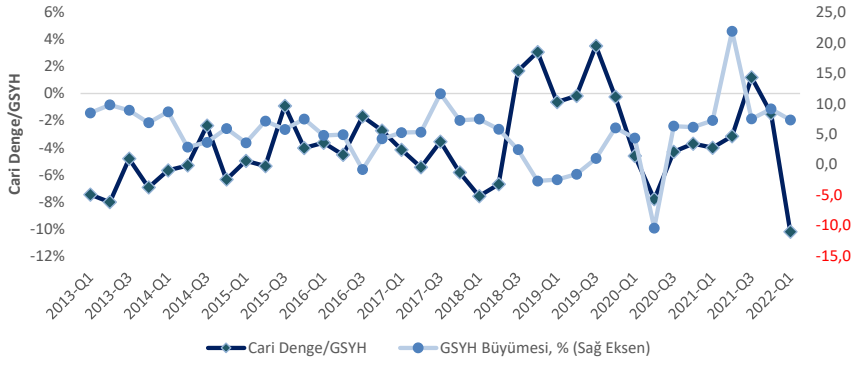
Cari Denge&Enflasyon

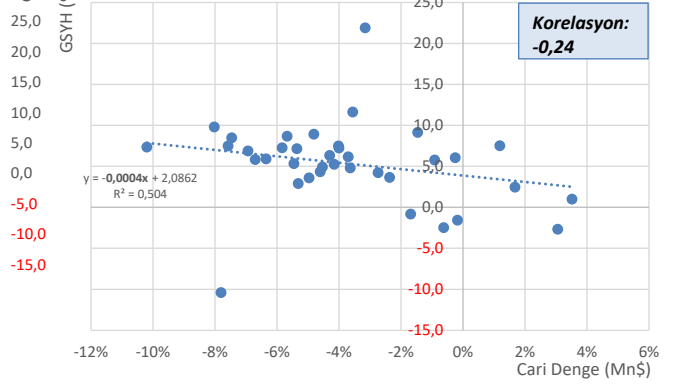
Cari Denge&Enflasyon

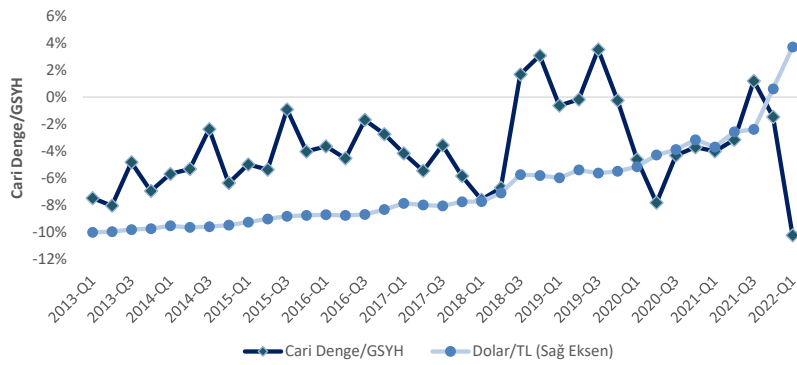
Cari Denge/GSYH&GSYH Büyümesi

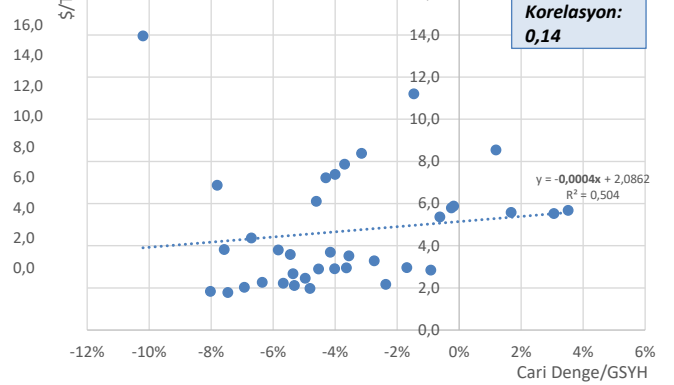
Cari Denge/GSYH&GSYH Büyümesi

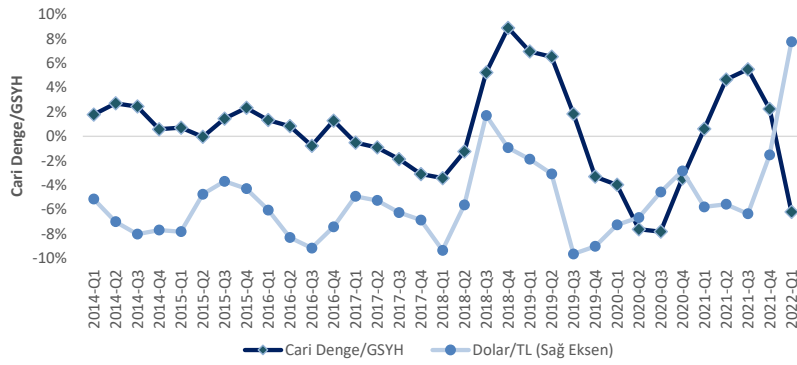
Cari Denge/GSYH&Dolar/TL

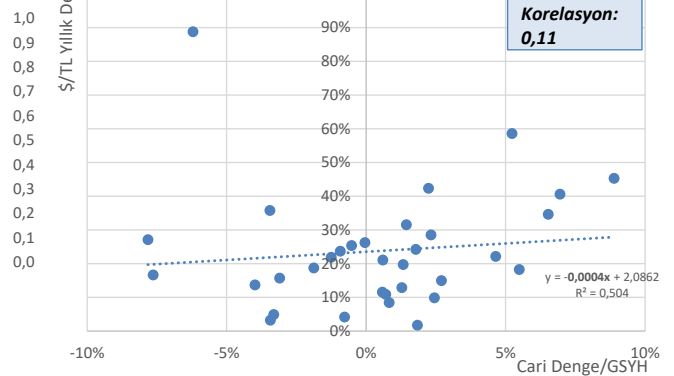
Cari Denge/GSYH&Dolar/TL

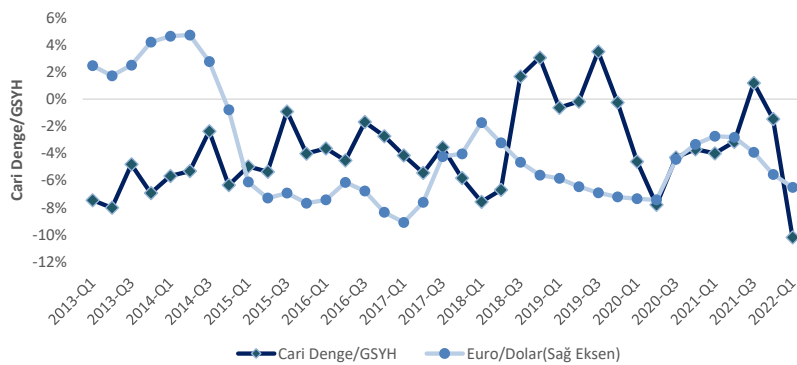
Cari Denge/GSYH&Dolar/TL Yıllık Değişim Oranları

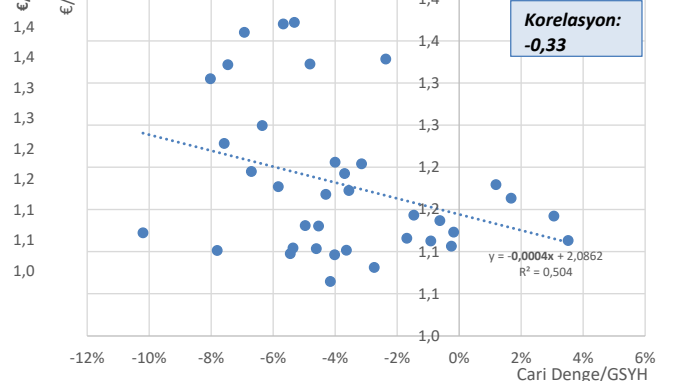
Cari Denge&Dolar/TL Yıllık Değişim Oranları

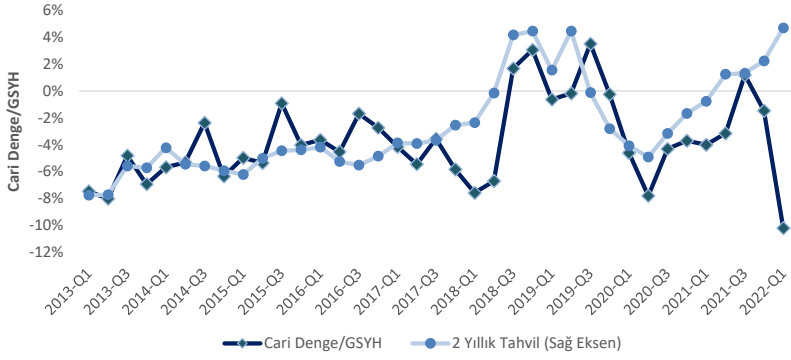
Cari Denge/GSYH&Euro/Dolar

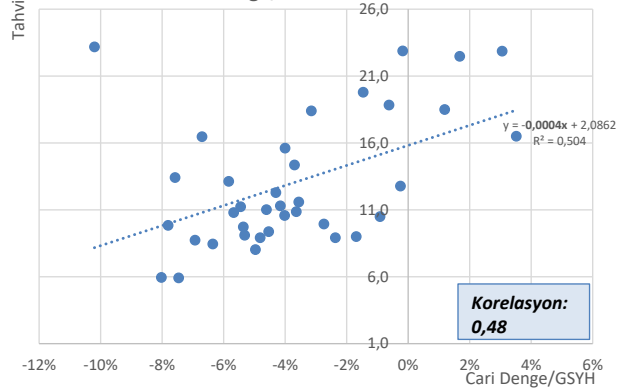
Cari Denge/GSYH&Euro/Dolar

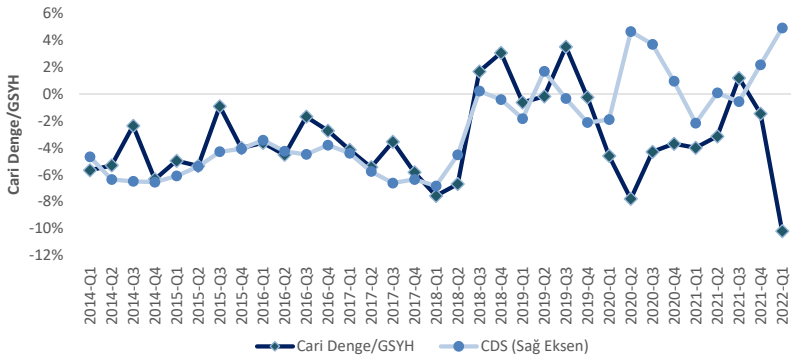
Cari Denge/GSYH&Tahvil Faizi

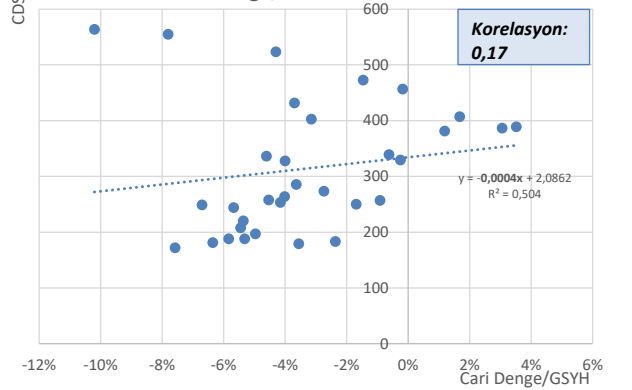
Cari Denge/GSYH&Tahvil Faizi

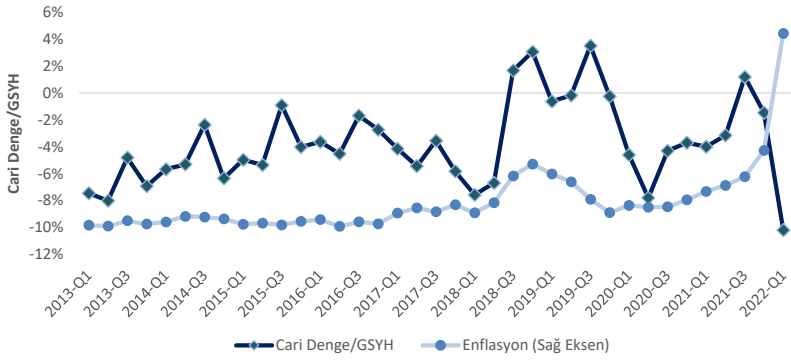
Cari Denge/GSYH&CDS

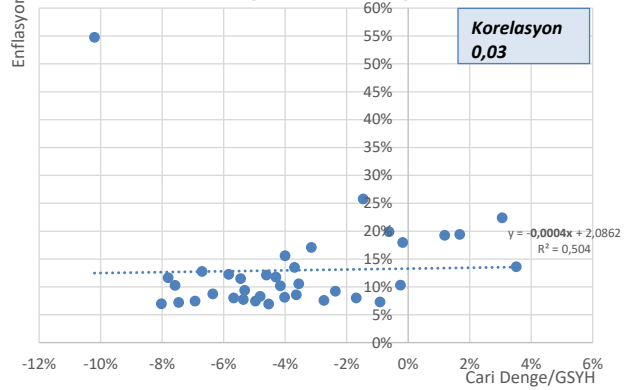
Cari Denge/GSYH&CDS

Cari Denge/GSYH&Enflasyon

Cari Denge/GSYH&Enflasyon

Bizim Menkul Değerler A.Ş.
Araştırma Bölümü
Email : arastirma@bmd.com.tr
Telefon : 0216-547-13-00

Önemli Uyarı

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

Burada yer alan bilgiler Bizim Menkul Değerler A.Ş. (BMD) tarafından okuyucuyu bilgilendirme amacı ile BMD'nin güvenilir olduğunu düşündüğü yayımlanmış bilgilerden ve veri kaynaklarından derlenerek hazırlanmıştır. Kullanılan bilgilerin hatasızlığı ve/veya eksiksizliği konusunda BMD hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. BMD Araştırma raporları şirket içi ve dışı dağıtım kanalları aracılığıyla tüm BMD müşterilerine eşzamanlı olarak dağıtılmaktadır. Ayrıca, Burada yer alan tahmin, yorum ve tavsiyeler dokümanın yayınlandığı tarih itibarıyla geçerlidir. BMD Araştırma Bölümü daha önce hazırladığı ya da daha sonra hazırlayacağı raporlarda bu raporda sunulan görüş ve tavsiyelerden farklı ya da bu raporda sunulan görüş ve tavsiyelerle çelişen başka raporlar yayımlayabilir. Çelişen fikir ve tavsiyeler bu raporu hazırlayan kişilerden farklı zaman dilimlerine işaret ediyor, farklı analiz yöntemlerini içeriyor ya da farklı varsayımlarda bulunuyor olabilir. Böyle durumlarda, BMD'nin bu raporlardaki tavsiye ve görüşlerle çelişen diğer BMD Araştırma Bölümü raporlarını okuyucunun dikkatine sunma zorunluluğu yoktur. BMD ve ilişkili olduğu firmalar bu raporda adı geçen pay senetlerinde pozisyon sahibi olabilir ve/veya raporun yayınlanma tarihinden sonra işlem yapabilir. Ayrıca yatırımcılar bu raporda adı geçen şirketlerle BMD ve/veya diğer ilişkili firmalarının iş ilişkisi içerisinde olabileceğini kabul ederler.

Bu çalışma kesinlikle tekrar çıkarılmak, çoğaltılmak, kopyalanmak ve/veya okuyucudan başkasına dağıtılmak üzere hazırlanmamıştır ve BMD Araştırma Bölümü'nün izni olmadan kopyalanamaz ve çoğaltılıp dağıtılamaz. Okuyucuların bu raporun içeriğini oluşturan yatırım tavsiyeleri, tahmin ve hedef fiyat değerlemeleri de dahil olmak üzere tüm yorum ve çıkarımların, BMD Araştırma Bölümü'nün izni olmadan başkalarıyla paylaşmamaları gerekmektedir. BMD bu araştırma raporunu yayınlamaya, müşterilerine ve gerekli yatırım profesyonellerine dağıtmaya yetkilidir. BMD Araştırma Bölümü gerekli olduğunu düşündüğünde düzenli olarak yatırım tavsiyelerini güncellemekte ve temel analize dayalı araştırma raporları hazırlamaktadır. Bununla birlikte, bu çalışma herhangi bir hisse senedinin veya finansal yatırım enstrümanlarının alımı ya da satımı için BMD ve/veya BMD tarafından direk veya dolaylı olarak kontrol edilen herhangi bir şirket tarafından gönderilmiş bir teklif ya da öneri oluşturmamaktadır. Herhangi bir alım-satım ya da herhangi bir enstrümanın halka arzına talepte bulunma kararı bu çalışmaya değil, arz edilen yatırım aracı ile ilgili kamuya duyurulmuş ve yayınlanmış izahname ve sirkülere dayanmalıdır. BMD ya da herhangi bir BMD çalışanı bu raporun içeriğindeki görüş ve tavsiyelere uyulması sebebiyle doğabilecek doğrudan ya da dolaylı herhangi bir zarar ya da kayıpla ilgili olarak sorumlu tutulamaz.